AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	5 maart 2024	**Behandelend ambtenaar**	G Jong de-Westerhuis
Datum agendering	18 april 2024	**E-mailadres**	g.dejong-westerhuis@waadhoeke.nl
Onderwerp	Leader 2024 - 2027	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	M. van der Meer		

Samenvatting

LEADER is een Europees programma gericht op de ontwikkeling van het platteland van onderop. De Europese Unie, provincie en gemeenten financieren gezamenlijk 50% van het programma. De andere 50% moet door de aanvragers zelf ingebracht worden. Waadhoeke behoort tot Noardwest, samen met Harlingen en Leeuwarden (exclusief de stad). Regio Noordwest is aangewezen als Leadergebied voor de periode van 2024-2027.
De raad wordt gevraagd om hiervoor een bedrag van € 186.817 (afgerond € 46.705 per jaar) voor de periode van 2024-2027 beschikbaar te stellen.

Voorstel

1. Voor de gemeentelijke cofinanciering voor het Leaderprogramma 2024-2027 een bedrag van € 186.817 (afgerond € 46.705 per jaar) beschikbaar te stellen
2. Dit bedrag van € 186.817 ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Ontwikkellijnen.

Aanleiding
LEADER staat voor Liaison Entre Action de Dévelopement de l'Economie Rurale en is een Europees programma gericht op de ontwikkeling van het platteland. Het belangrijkste uitgangspunt is een Bottom Up aanpak, met draagvlak in het gebied. De Europese Unie, provincie en gemeenten financieren gezamenlijk 50% van het programma. De andere 50% moet door de aanvragers zelf ingebracht worden. Een aanvrager kan bijvoorbeeld een bedrijf, vereniging of stichting zijn. Een private persoon kan ook een aanvraag indienen, zolang het project een publiek belang dient.

Het College van Gedeputeerde Staten van Fryslân bepaalt de zogeheten leadergebieden. Eind december 2023 is de regio Noordwest aangewezen als Leadergebied voor de periode van 2024-2027. Waadhoeke behoort tot Noardwest, samen met Harlingen en Leeuwarden (exclusief de stad). Hoofddoel van de nieuwe Leader-periode is economische veerkracht versterken. Aanvullende thema's zijn klimaat, milieu, water, landschap en biodiversiteit.

In de brief van 19 december 2023 (bijlage 1.) geeft de provincie aan dat er per Leader-gebied rekening moet worden gehouden met een bedrag van € 373.635 aan gemeentelijke cofinanciering. Op basis van een berekening naar rato van (plattelands)inwoners komt dit voor onze gemeente uit op een bedrag van € 186.817 voor de periode van 2024-2027.
Op 22 november 2022 heeft de gemeente reeds de intentie uitgesproken om een financiële bijdrage van globaal € 200.000 te leveren aan het Leaderprogramma, wanneer Waadhoeke als onderdeel van een Leader gebied wordt aangewezen (bijlage 1.) Alle deelnemende partijen hebben overigens aangegeven dat, onder voorbehoud van besluitvorming, er voor financiering gezorgd wordt.

Beoogd (meetbaar) effect
- Het versterken van de economische veerkracht van de gemeente.

Motivering
1.1 De gemeente Waadhoeke heeft vorige Leader-periode een succesvol programma gedraaid. Het is aannemelijk dat dit de komende periode herhaald kan worden.
a. In de vorige periode heeft Waadhoeke 19 projecten toegewezen gekregen, waaronder Botniastins, Landgoed Groot Terhorne en MFC It Stedhûs.
b. Hoewel Leader de vorige periode een moeizame start kende, liep het richting het einde storm. Voor de Waadhoeke staan er negen projecten in de wacht. Zij konden niet meer meedoen in 2022. De kans is groot dat zij zich aanmelden voor een nieuwe Leader-periode.

1.2 De uitgangspunten en principes van het Leader-programma sluiten goed aan op de ambities uit het coalitieakkoord.
a. Het programma is gericht op de ontwikkeling van het platteland.
b. Het belangrijkste uitgangspunt is een Bottom Up aanpak, met draagvlak in het gebied.
c. Andere principes zijn: publiek-privaat partnerschap, gebiedsgerichte benadering, bevorderen van samenwerking en versterken van netwerken in het gebied, innovatie binnen lokale context.
d. Belangrijke thema's voor deze periode zijn naast versterken van economische veerkracht ook: klimaat, milieu, water, landschap en biodiversiteit.

1.3 Het Leader programma kent vele baten, voor relatief weinig kosten

a. Het gaat om een bijdrage van € 46.705 per jaar, de komende vier jaar te dekken ten laste van de bestemmingsreserve Ontwikkelijnen;
b. De financiële bijdrage die van Waadhoeke gevraagd zal worden, is in verhouding met de bijdrage van Europa en de provincie beperkt. Europa levert 50% van subsidie, de provincie neemt 40% voor haar rekening en de overige 10% wordt verdeeld over de deelnemende gemeenten. Het multiplier effect is daardoor groot. In de periode 2017-2022 werd elke geïnvesteerde euro verachtvoudigd.
c. De personele inzet vanuit gemeente is vergeleken met andere programma's beperkt, omdat de provincie in lead is en de gemeenten alleen gevraagd wordt voor inhoudelijke input. Streekwurk heeft een faciliterende, aanjagende en adviserende rol. Zij hebben ook de contacten in de regio's met de (potentiële) aanvragers. De uitvoering van het programma ligt niet bij de gemeenten.

2.1 Het Leader programma past bij de doelen van het Ontwikkelfonds

De bestemmingsreserve Ontwikkellijnen (ook wel bekend als het Ontwikkelfonds) is bedoeld voor unieke en onderscheidende projecten die bijdragen aan de strategische doelen van Waadhoeke, waarbij gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke multiplier in samenwerking met andere partijen. Het LEADER programma past daarom uitstekend binnen dit kader. Immers de belangrijke thema's, naast versterken van de economische veerkracht, zijn: klimaat, milieu, water, landschap en biodiversiteit.

<u>Kanttekeningen/risico's</u>

N.v.t.

Alternatieven

De raad kan besluiten geen of een lager bedrag beschikbaar te stellen. Dit is evenwel niet wenselijk nu de Leader aansluit bij onze ambities en de gemeente eerder heeft aangegeven de intentie te hebben een bedrag vrij te maken.

Vervolg

De meeste communicatie verloopt via Streekwurk. Zij hebben hierin de faciliterende, aanjagende en adviserende rol. Ook hebben zij de contacten in de regio's.
De LAG (Lokale Actiegroep) vergadert vier keer per jaar. Deze groep toetst en selecteert ingediende projectplannen op basis van de selectiecriteria zoals genoemd in de LOS (Lokale Ontwikkelingsstrategie) Wethouder van der Meer neemt mogelijk weer plaats in de LAG.

Participatie

De deelnemers van Leader zijn altijd lokale bedrijven, verenigingen, stichtingen etc. Draagvlak en een Bottom Up benadering zijn voorwaarden voor een leader-programma.

Financiën

Waadhoeke moet garant staan voor het gemeentelijke gedeelte van de nationale cofinanciering. Fryslân ontvangt voor de nieuwe periode in totaal € 5,6 miljoen uit Europa, voor alle aan te wijzen Leader-gebieden in Fryslân. De vereiste nationale cofinanciering bedraagt ook € 5,6 miljoen. De provincie neemt hiervan € 4,5 miljoen voor haar rekening. Het restant á € 1,1 miljoen moet opgebracht worden door de gezamenlijke gemeenten. € 1,1 miljoen is het maximum dat de

gemeenten in totaal moeten bijdragen. De bijdrage voor Waadhoeke komt uit op € 186.817 voor een periode van 4 jaar. Dit betekent € 46.705 per jaar.

Bestemmingsreserve Ontwikkelfonds	Beginstand	Toevoeging	Vermindering	Eindstand
Beginstand bestemmingsreserve ontwikkelfonds 01-01-2024	*4.113.000*	*1.778.000*	*5.424.340*	*466.660*
Incidentele budgetaanvraag Programmabegroting 2024: Baggeren tracé Oude Bildtzijl - St.Annaparochie		*1.575.000*	*1.575.000*	
Incidentele budgetaanvraag Programmabegroting 2024: Baggeren tracé Franeker-Lollum-Tzum-Franeker		203.000	203.000	
Bijdrage DOM's			87.500	
Cofinanciering herstructurering volkshuisvesting Oude Bildtdijken			1.489.740	
Bijdrage ontwikkelfonds in uitvoering business cases Regiodeal			2.069.100	

Dit bedrag komt ten laste van de bestemmingsreserve Ontwikkellijnen, zoals in eerdere besluitvorming al is vastgelegd. Na deze onttrekking bedraagt de stand van de bestemmingsreserve Ontwikkellijnen afgerond € 279.843. Dit is de actuele financiële stand van het Ontwikkelfonds, inclusief de gereserveerde bijdrage voor de Regio Deal. Bij de kadernota komen we terug op het saldo van deze bestemmingsreserve. De stand zoals vermeld in het raadsvoorstel Cofinanciering Volkshuisvestingfonds Bildtdijken was niet volledig.

Bijlagen
Bijlage 1. Brief van provincie vraag Cofinanciering gemeente Waadhoeke

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2024-001515

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 5 maart 2024;

B E S L U I T

1. Voor de gemeentelijke cofinanciering voor het Leaderprogramma 2024-2027 een bedrag van € 186.817 (afgerond € 46.705 per jaar) beschikbaar te stellen
2. Dit bedrag van € 186.817 ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Ontwikkellijnen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 april 2024,

Signed By: Waanders, Marga <m.waanders@waadhoeke.nl>
25/04/2024 16:55:22 CEST , voorzitter
ID: 93cf1cd7-ed2b-44d4-9ec4-df69a0383905
Auth: Scribble

Signed By: Lyklema, Tinco <t.lyklema@waadhoeke.nl>
24/04/2024 11:26:18 CEST , griffier
ID: 93cf1cd7-ed2b-44d4-9ec4-df69a0383905
Auth: Scribble

Dit document is digitaal ondertekend.